

İDARİ YARGILAMA USULÜ HUKUKU
AÇIK DERS MATERYALİ
3-B
K. Burak ÖZTÜRK

GİRİŞ VE TEMEL KAVRAMLAR

YARGI KAVRAMI

- Maddi anlamda yargılama: uyuşmazlık çözme/hukuka aykırılık iddialarını karara bağlama
- Organik ve biçimsel anlamda yargılama: bağımsız mahkemelerce yargılama usulleri izlenerek yürütülen faaliyet
- Anayasa m. 9: “Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır”.

YARGISAL DENETİMİN İŞLEVLERİ

- Nesnel işlev: İdarenin hukuka uygunluğunun sağlanması (Hukuk Devleti ilkesinin gerçekleştirilmesi)
- Öznel işlev: Bireyin kamu gücü karşısında korunması (Hak arama özgürlüğünün kullanılması)

ADİL YARGILANMA HAKKI

- Anayasa m. 36: “Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir”.
- AİHS, m. 6: “Her şahıs gerek medeni hak ve vecibeleriyle ilgili nizalar gerek cezai sahada kendisine karşı serdedilen bir isnadın esası hakkında karar verecek olan, kanuni, müstakil ve tarafsız bir mahkeme tarafından dâvasının mâkul bir süre içinde hakkaniyete uygun ve aleni surette dinlenmesini istemek hakkını haizdir”.

İDARENİN DENETLENMESİ YOLLARI

- İdari Denetim
- Yasama Denetimi
- Kamuoyu Denetimi
- Yargısal Denetim

İDARENİN YARGISAL DENETİMİNDE FARKLI MODELLER

- Yargı Ayrılığı (İdari Yargı) Modeli
  - Mahkeme Tipi Örgütlenme
  - Danıştay Tipi Örgütlenme
- Yargı Birliği Modeli
  - Katı (Tam) Yargı Birliği
  - Yargı Birliği İçerisinde Uzmanlaşma